

**Suomen Ampumaurheiluliiton antidopingohjelma
"PUHTAITA OSUMIA"**

Hyväksytty liiton hallituksessa
9.11.2016

Sisällys

1.	Antidopingsäännöt	2
2.	Suomen Ampumaurheiluliiton arvoperusta	3
3.	Dopingvalvonta	3
	Testauspooli	4
	Erivapaudet	5
	Dopingrikkomukset	6
4.	Antidopingkoulutus	7
	Huippu-urheilu	7
	Junioritoiminta ja huipulle pyrkivät nuoret urheilijat	7
	Seuratoiminta	8
5.	Viestintä	8
	Kriisiviestintä	8
6.	Antidopingpykälät sopimuksissa	9
7.	Ohjelman seuranta ja arviointi	10
	Yhteenveto toimenpiteistä	10
	Liitteet: Ohjeita urheilijalle erivapauksiin ja dopingtestiin liittyen	12
	1. Erivapauden hakeminen	12
	Kansallisen tason urheilija ja kansalliset urheilutapahtumat	12
	Kansainvälisen tason urheilija	13
	2. Urheilijan oikeudet ja velvollisuudet dopingtestitilanteessa	13
	3. Mitä tapahtuu, jos A-näyte osoittautuu positiiviseksi?	14

1. Antidopingsäännöt

Dopingia koskeva sääntely perustuu urheilun omiin kansainvälisiin ja kansallisiin säännöstöihin. Säännösten tarkoituksena on yhtenäistää dopingrikkomusten määrittely ja niistä määrättävät seuraamukset. Maailman Antidopingtoimisto WADAn (World Anti-Doping Agency) hyväksymä Maailman Antidopingsäännöstö (World Antidoping Code) takaa urheilijoiden yhdenvertaisuuden kaikkialla maailmassa, sillä se yhtenäistää kansalliset antidopingsäännöt. Se myös luo edellytykset toteuttaa reilua ja tehokasta antidopingtyötä kaikkialla.

Suomen kansallinen antidopingsäännöstö noudattaa maailman antidopingsäännösten määräyksiä. Säännöstö tarkistetaan vuosittain, ja Suomen Urheilun Eettinen Keskus ry:n (entinen Antidopingtoimikunta ADT ry:n) yleiskokous hyväksyy mahdolliset muutokset.

Suomen Ampumaurheiluliitto ry (SAL) sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen antidopingsäännöstöä ja maailman antidopingsäännöstöä. Lisäksi SAL sitoutuu noudattamaan lajikohtaisia Kansainvälisen Ampumaurheiluliiton (ISSF) säännöstöjä ja muiden kansainvälisten ampumaurheilulajiliittojen sekä olympialaisiin liittyen Kansainvälisen Olympiakomitean (KOK) ja paralympialaisiin liittyen Kansainvälisen Paralympiakomitean (IPC) säännöstöjä.

Kaikkien SAL:n jäsenseurojen ampumaurheiluharrastajien ja heidän tukihenkilöidensä sekä muiden lajin piirissä toimivien henkilöiden on sitouduttava noudattamaan samoja säännöksiä.

Säännösten rikkomuksia käsitellään Suomen Ampumaurheiluliiton kurinpitösääntöjen mukaisesti. SAL:n kurinpitösääntöjen mukaisesti voidaan rangaista muun muassa sitä, joka

syyllistyy voimassa olevan antidopingsäännösten mukaiseen dopingrikkomukseen kilpailussa tai kilpailun ulkopuolella, tai ei noudata antidopingsäännösten määrättyjä urheilijan tukihenkilön velvollisuuksia tai muuten rikkoo urheilun eettisiä sääntöjä.

2. Suomen Ampumaurheiluliiton arvoperusta

Suomen Ampumaurheiluliiton toiminnan perustana ovat liikunnan ja urheilun yhteiset eettiset arvot ja reilun pelin periaatteet. SAL:n yksi tärkeimmistä arvoista on puhdas urheilu. Puhdas urheilu tarkoittaa kaikenlaisesta dopingista ja kielletyistä aineista ja menetelmistä vapaata ampumaurheilua. SAL korostaa toiminnassaan puhdasta urheilua, eettisesti ja moraalisesti kestäviä elämänarvoja, joita antidopingtyö osaltaan tukee.

Lähtökohtana on, että huipulle pyrkivät ampumaurheilijat kunnioittavat toisia urheilijoita, yhteisiä sääntöjä ja omaa hyvinvointiaan. SAL haluaa ylläpitää lajikulttuuria, joka perustuu tällaiseen kunnioitukseen, yhdenvertaisuuteen ja reiluun liikuntaan ja urheiluun, jossa dopingille ei ole sijaa. Antidopingohjelman tavoitteet

Suomen Ampumaurheiluliitto ei hyväksy dopingin käyttöä – suomalainen ampumaurheilu on puhtaan urheilun laji. SAL:n tavoitteena on taata kaikille ampumaurheilijoille oikeus reiluun ja puhtaaseen liikuntaan ja urheiluun. SAL:n antidopingohjelman nimi on ”Puhtaita osumia”, joka kuvaa hyvin arvo- ja asennemaailmaa suomalaisessa ampumaurheilussa.

SAL:n antidopingohjelman tavoitteena on sitouttaa liiton ja sen jäsenseurojen toiminnassa mukana olevat henkilöt, luottamushenkilöt, urheilijat ja heidän taustajoukkonsa antidopingtyöhön ja vaikuttaa lajin piirissä vallitsevaan arvopohjaan ja asenteisiin. Tavoitteena on harjoittaa ennaltaehkäisevää, avointa ja säännöllistä koulutusta ja viestintää antidopingasioista ja ehkäistä väärinkäsityksiä parantamalla ja ylläpitämällä ammunnan piirissä toimivien henkilöiden ajantasaisia tietoja antidopingasioista. Antidopingohjelmassa määritellään antidopingtoiminnan tehtävät ja vastualueet.

3. Dopingvalvonta

Suomen Ampumaurheiluliiton jäsenseurojen urheilijoita testataan kulloinkin voimassa olevien antidopingsäännösten mukaisesti. Kaikki, jotka osallistuvat antidopingsäännösten piiriin kuuluvaan SAL:n urheilu- ja kilpailutoimintaan, ovat dopingvalvonnan piirissä. Pääasiassa testaustoiminta keskittyy huippu-urheilijoihin ja ns. testauspooliin kuuluviin urheilijoihin.

Dopingtestejä teettävät urheilijoille Maailman Antidopintoimisto WADA, Suomen urheilun eettinen keskus (SUEK – ADT on SUEKin aputoiminimi) ja Kansainvälinen Ampumaurheiluliitto ISSF sekä Euroopan Ampumaurheiluliitto ESC sekä mahdollisesti muut kansainväliset ampumaurheilujärjestöt. SUEK vastaa kansallisesta dopingvalvonnasta Suomessa. Dopingtestejä tehdään sekä kilpailuissa että kilpailujen ulkopuolella missä ja milloin tahansa ennalta ilmoittamatta.

Kilpailujen järjestäjä on velvollinen mahdollistamaan dopingtestien suorittaminen sääntöjen mukaisesti kilpailujen yhteydessä. Käytännössä järjestäjien on hyvä varautua ennalta mahdollisesti suoritettaviin dopingtesteihin. Testaaja tarvitsee testien suorittamiseksi asianmukaisesti yleensä tiedot kilpailuajataulusta ja osallistujista, asianmukaisen tilan ja mahdollisesti täysi-ikäisiä, testattaviin urheilijoihin nähden esteettömiä ja samaa sukupuolta olevia saattajia avustamaan urheilijoiden kutumisessa testiin. Ampumaurheilukilpailuissa dopingtestiryhmä saapuu paikalle usein vasta kilpailun alettua, mutta voi tulla myös ennen kilpailun alkua. Seuroja tiedotetaan heidän velvoitteestaan mahdollistaa dopingtestit kilpailuissa.

Suomessa järjestettävissä kansainvälisissä kilpailuissa testauksesta vastaa Suomen Ampumaurheiluliitto kansainvälisen lajiliiton määräämällä tavalla. Testien käytännön toteuttamisesta vastaa antidopingorganisaatio, jonka kanssa sopimus on tehty. Antidopingorganisaatio, esim. SUEK, laskuttaa testauksesta aiheutuvat kustannukset kilpailun järjestäjältä tai kansainväliseltä lajiliitolta tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Dopingtestien tekeminen edesauttaa urheilijoiden yhdenvertaisuutta ja reilua ja puhdasta urheilua. Siksi testeihin tulee aina suhtautua myönteisesti. Testaustilannetta helpottaa, jos urheilija on tietoinen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä menettelystä testaustilanteessa. Ohjeet urheilijalle ovat luettavissa SUEKin internetsivuilla www.suek.fi, Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -kohdasta. Kyseinen luettelo päivitetään vuosittain, ja SUEK päivittää luetteloita myös vuoden aikana internetsivuilleen uusien myyntiin tulevien valmisteiden osalta. Urheilijan itsensä tulee huolehtia, että hänellä on käytössään aina voimassa oleva versio. Luettelo löytyy www.suek.fi sivustolta. Tämän antidopingohjelman lopussa on liitteenä urheilijan oikeudet ja velvollisuudet dopingtestissä.

Suosittelava tapa on, että urheilijalla on aina ajantasainen lista kaikista hänen käyttämistään lääkkeistä ja ravintolisistä. Tällöin mahdollisessa dopingtestitilanteessa kaikki käytetyt aineet tulevat varmasti oikeilla nimillään testipöytäkirjaan. Tämä on tärkeää erityisesti ulkomailla. Ulkomaille lähettäessä urheilijan on hyvä varautua muutenkin ottamalla Suomesta mukaan sallittuja lääkkeitä esimerkiksi kivun, flunssan ja ripulin hoitoon. Huomioitavaa on, että ulkomailla myynnissä olevia samannimisiäkin valmisteita ei voi tarkastaa SUEK:n (ADT:n) kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelon taulukosta II, vaan niiden sisältämät aineet tulee tarkistaa WADAn julkaisemasta englanninkielisestä luettelosta urheilussa kielletyistä aineista tai SUEK:n (ADT:n) julkaisemasta taulukosta I. Kohdemaan antidopingtoimistosta voi kysyä tarvittaessa neuvoa kyseisessä maassa myytävistä lääkevalmisteista. ISSF:n antidoping säännöt löytyvät ISSF:n säännöistä kohdasta Article 3.12.3.5 Annex "CE". Muiden kansainvälisten lajiliittojen osalta ne löytyvät ko. liittojen sivuilta.

Testauspooli

Testauspooli on antidopingorganisaation nimeämä ryhmä huippu-urheilijoita, joihin kilpailujen ulkopuolinen dopingtestaus erityisesti kohdentuu. Testauspooliurheilijoita koskee ajantasaisten yhteys- ja olinpaikkatietojen ilmoitusvelvollisuus, jonka laiminlyönnistä voidaan antaa antidopingsäännösten mukainen rangaistus. Ampumaurheilija voi kuulua testauspooliin SUEKin ADT:n tai ISSF:n nimeämänä.

Suomen Ampumaurheiluliitolla on velvollisuus toimia yhteistyössä SUEKin kanssa SUEKin testauspoolien luomisessa, ylläpitämisessä ja urheilijoiden tiedottamisessa heitä koskevista velvoitteista. SAL ilmoittaa SUEK:lle (ADT:lle) testauspooliurheilijoiden kriteerit täyttävien urheilijoiden nimet ja yhteystiedot. SUEK (ADT) päättää testauspooliin nimettävistä urheilijoista.

SAL toimittaa SUEK:lle (ADT:lle) ilman erillistä pyyntöä kaikista maajoukkueryhmistä ja -valinnoista seuraavat tiedot:

- urheilijoiden nimet, syntymäajat ja yhteystiedot
- koti- ja ulkomaanleirien osallistujalistat, majoitus- ja harjoituspaikat sekä leiriaikataulut
- kilpailutiedot
- tiedot maajoukkueiden muista mahdollisista kokoontumisista ja tapaamisista
- tiedot kansainvälisen lajiliiton rekisteröityyn testauspooliin kuuluvista urheilijoista

Tiedot toimittaa SUEK:lle (ADT:lle) valmennuksen johtaja, jolle liiton valmentajat ja lajivastaavat toimittavat tarvittavat tiedot.

Kansainvälinen Ampumaurheiluliitto ISSF nimeää oman testauspoolinsa (RTP, Registered Testing Pool) kulloinkin määrittelemiensä periaatteiden mukaisesti. Periaatteet ja testauspooliurheilijoiden nimet löytyvät ISSF:n internetsivuilta www.issf-sports.org (ISSF:n sääntökohta 5.6.2.)

Erivapaudet

Jos urheilijan terveyden ylläpitämiseen tai sairauden hoitoon ei ole saatavilla sallittua lääkettä tai menetelmää, lääkitykseen voidaan hakea erivapautta (Therapeutic Use Exemption, TUE). Sen avulla urheilija saa käyttää kyseistä kiellettyä lääkitystä. Erivapaus voidaan myöntää mille tahansa WADAn kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelossa mainitulle hoitomuodolle, kunhan se täyttää seuraavat WADAn Kansainvälisessä erivapausstandardissa määritetyt ehdot:

- a) Kielletyn aineen tai menetelmän käyttö on urheilijan hoidon kannalta välttämätöntä, ja siitä pidättäytyminen aiheuttaisi merkittävää haittaa urheilijan terveydelle.
- b) Kielletyn aineen tai menetelmän hoidollinen käyttö ei saa tuottaa urheilijalle ylimääräistä hyötyä terveisiin urheilijoihin verrattuna. Hoito ei saa kohottaa urheilijan suorituskykyä korkeammalle tasolle kuin millä se olisi ilman sairauden aiheuttamaa haitallista vaikutusta suorituskykyyn. Kielletyn aineen tai menetelmän käyttöä elimistön omien hormonien luonnostaan matalan tason nostamiseksi ei katsota hyväksyttäväksi hoitokeinoksi.
- c) Kielletyn aineen tai menetelmän käyttöä ei ole mahdollista korvata muulla asianmukaisella hoitovaihtoehdolla.
- d) Kielletyn aineen tai menetelmän käytön syy ei ole seurausta aiemmasta (ilman erivapautta tapahtuneesta) kielletyn aineen tai menetelmän käytöstä, mikäli kyseinen aine tai menetelmä on ollut kielletty käytön ajankohtana.

SUEKin erivapauspäättös koskee kansallisen tason urheilijaa ja kansallisen tason kilpailuja Suomessa. Kansainvälisen tason urheilijoiden ja kansainvälisiin urheilutapahtumiin osallistuvien urheilijoiden erivapauksista vastaa Kansainvälinen Ampumaurheiluliitto ISSF (International Shooting Sport Federation), muiden ampumaurheilulajien osalta ko. lajin kansainvälinen lajiliitto.

Kansallisen tason urheilijoilta etukäteen SUEKilta haettava erivapaus vaaditaan kaikilta SUEKin lajikohtaisen tasomäärittelyn piiriin kuuluvalta urheilijoilta iästä riippumatta. Tällä hetkellä SUEKin tasomäärittelyn piirissä ovat ISSF-lajien yleisen sarjan sekä naisten että miesten ja nuorten sarjan yli 15-vuotiaiden SM-kilpailut (ISSF-lajit: kivääri-, pistooli-, haulikko- ja riistamaaliammunnassa) ja SM-kilpailuihin osallistuvat ampumaurheilijat. Muiden, eli SUEKin lajikohtaisen tasomäärittelyn ulkopuolella olevien urheilijoiden, tulee mahdollisen dopingtestin jälkeen hakea erivapautta takautuvasti sen osoittamiseksi, että kiellettyjen aineiden tai menetelmien käytölle on ollut erivapauden myöntämiseksi edellytetyt lääketieteelliset perusteet.

Kansainvälisen tason urheilijoiden ja kansainvälisiin urheilutapahtumiin osallistuvien urheilijoiden on haettava erivapautta ISSF:lta tai muulta ampumaurheilulajiliitolta iästään tai kansallisesta tasostaan riippumatta. Jos urheilijalla on SUEKin myöntämä erivapaus, urheilijan tulee selvittää, hyväksyykö ISSF SUEKin tekemän erivapauspäätöksen.

Beetasalpaajan käytön erivapaudet ampumaurheilussa

Ampumaurheilun kansainvälisen lajiliiton, ISSF:n, näkemyksen mukaan beetasalpaajat parantavat suoritusta ampumaurheilussa niin merkittävästi, ettei ISSF käytännössä myönnä (eikä tunnusta) lainkaan erivapauksia beetasalpaajien käytölle ampumaurheilussa. Myös kansallisten antidoping-organisaatioiden tulee noudattaa yo. linjausta. Tämä tarkoittaa, että SUEKin tasomäärittelyn piiriin kuuluvien kansallistenkaan ammuntakilpailujen yhteydessä ei ole enää mahdollista käyttää beetasalpaajia edes erivapauden turvin. Myöskään aiemmin

myönnetty erivapaudet eivät täten enää ole voimassa SUEKin tasomäärittelyn piiriin kuuluvissa kilpailuissa (= yo. lajit), eikä, ISSF anna niille tunnustusta kansainvälisiä kilpailuja varten.

Suomen Ampumaurheiluliiton ja SUEKin tekemän kansallisen linjauksen myötä SUEKin tasomäärittelyn ulkopuolelle jääviltä ampujilta ei vaadita etukäteistä erivapauden hakua.

Mikäli beetasalpaajan käyttö katsotaan välttämättömäksi ampujan sairauden hoidossa tai terveyden ylläpitämiseksi, voi SUEKin erivapauslautakunta edelleen myöntää takautuvan erivapauden tasomäärittelyn ulkopuolelle jäävän ampumaurheilijan beetasalpaajalääkitykselle. Tällaisessakin tilanteessa urheilijan tulee kuitenkin aina huomioida, etteivät SUEKin myöntämät kansalliset beetasalpaajaerivapaudet oikeuta beetasalpaajien käyttämiseen ISSF:n alaisten kansainvälisten ammuntakilpailujen tai SUEK:n (ADT:n) tasomäärittelyn piiriin kuuluvien kivääri-, pistooli-, haulikko- ja riistamaaliampunnan yleisen sarjan miesten ja naisten sekä nuorten yli 15-vuotiaiden SM-kilpailujen yhteydessä.

Tarkat ja päivitettyt ohjeet erivapauden anomiseen löytyvät SUEK:n ADT (ADT:n) internetsivuilta www.suek.fi ja ISSF:n internetsivuilta www.issf-sports.org. Lyhyt ohjeistus erivapauden hakemiseen löytyy tämän antidopingohjelman lopusta liitteenä.

Dopingrikkomukset

Suomen antidopingsäännösten mukaan dopingrikkomuksia ovat seuraavat:

- Urheilijalta otetussa näytteessä on kiellettyä ainetta, sen aineenvaihduntatuotetta tai merkkiainetta
- Kielletyn aineen tai menetelmän käyttö tai käytön yritys
- Dopingtestin välttely, kieltäytyminen dopingtestistä tai näytteen antamatta jättäminen
- Olinpaikkatietomääräysten laiminlyönti
- Dopingvalvonnan manipulointi tai manipuloinnin yritys
- Kielletyn aineen tai menetelmän hallussapito
- Minkä tahansa kielletyn aineen tai kielletyn menetelmän levittäminen tai levittämisen yritys
- Minkä tahansa kielletyn aineen tai kielletyn menetelmän luovuttaminen tai luovuttamisen yritys urheilijalle kilpailun aikana, tai kilpailun ulkopuolella minkä tahansa kilpailun ulkopuolella kielletyn aineen tai kielletyn menetelmän luovuttaminen tai luovuttamisen yritys urheilijalle
- Osasyällisyys
- Kielletty yhteistoiminta

Dopingrikkomuksen yritys rinnastetaan pääsääntöisesti dopingrikkomukseen. Seuraamuksena dopingrikkomuksesta voidaan määrätä:

- kilpailutuloksen hylkääminen
- urheilun toimintakielto
- rikkomuksen julkistaminen
- mahdollisia taloudellisia seuraamuksia

SUEKin toimivaltaan kuuluvissa tapauksissa mahdollisen dopingrikkomuksen käsittely alkaa, kun SUEK ilmoittaa positiivisesta A-näytteestä tai muusta dopingrikkomuksesta kirjallisesti urheilijalle ja urheilijan lajiliitolle. Urheilijalle annetaan mahdollisuus antaa selvityksensä asiassa, pyytää B-näytteen analyysia sekä esittää pyyntö tulla kuultavaksi SUEKin valvontalautakunnan kokouksessa. Valvontalautakunta päättää, onko kyseessä dopingrikkomus ja antaa lajiliitolle suosituksen seuraamuksesta. Lopullisen päätöksen dopingrikkomuksen seuraamuksesta tekee lajiliitto.

Suomen antidopingsäännösten perustuviin päätöksiin voi hakea muutosta ensisijaisesti Urheilun oikeusturvalautakunnalta.

Kansainvälisen Ampumaurheiluliiton (ISSF) toimivaltaan kuuluvien dopingrikkomusten käsittelyssä noudatetaan ISSF:n määrittelemää menettelytapaa.

4. Antidopingkoulutus

Koulutuksen tavoitteena on lisätä eri kohderyhmien antidopingtietoisuutta ja kasvattaa valmiutta tehdä eettisesti kestäviä valintoja urheilussa. Aktiivisella ja toistuvalla kouluttamisella urheilijoilla ja heidän tukijoukoillaan on aina ajantasainen tieto säännöstöjen ja käytäntöjen kehittyessä. Suomen Ampumaurheiluliiton antidopingkoulutusta koordinoi valmennuksen johtajan kanssa liiton nuoriso- ja koulutuspäällikkö. Valmennuksen johtaja tai kulloinkin sopivin liiton työntekijä osallistuu SUEK:n (ADT:n) järjestämiin koulutus- ja liittotilaisuuksiin.

SAL:n koulutuksen sisältöinä on muun muassa seuraavia teemoja:

- Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa
- Antidopingtoimijat ja antidopingtyön sisältö
- Antidopingsäännöt ja säännöstöihin sitoutuminen
- Dopingrikkomukset ja sen seuraamukset: terveydelliset ja sosiaaliset vaikutukset
- Dopingvalvonta, dopingtestaus ja testausprosessi
- Urheilijan ja heidän tukihenkilöidensä oikeudet ja velvollisuudet
- Erivapaus urheilijan lääkityksessä
- Ravintolisät urheilussa
- Dopingin haitta urheilun hengelle, maineelle ja reilun pelin toteutumiselle
- Urheilijan olinpaikkatiedot
- Urheilun etiikka ja reilu peli

Huippu-urheilu

SAL järjestää maajoukkueurheilijoille vuosittain antidopingkoulutusta maajoukkueen leirillä. Koulutuksen toteuttaa SAL, SUEK (ADT) tai SUEK:n kouluttama kouluttaja.

Maajoukkueurheilijoille jaetaan lisäksi vuosittain SUEK:n (ADT:n) julkaisema Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisu.

Junioritoiminta ja huipulle pyrkivät nuoret urheilijat

SAL järjestää junioreille suunnattua antidopingkoulutusta vuosittain joko valmennusryhmien yhteisleirillä, jonne juniorien valmennusryhmä osallistuu, valintaleireillä tai avoimilla juniorileireillä.

Koulutuksen toteuttaa SAL, SUEK (ADT) tai SUEKin kouluttama kouluttaja.

Valmennuksen johtaja, nuorisopäällikkö tai liiton muut valmentajat tai työntekijät ylläpitävät leireillä ja muissa junioreille suunnatuissa tapahtumissa arvokeskustelua urheilun eettisistä ja moraalisisista kysymyksistä ja niihin liittyen puhtaasta urheilusta.

Juniorien valmennusryhmän urheilijoille jaetaan vuosittain SUEKin (ADT:n) julkaisema Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisu niin kauan kuin se ilmestyy painettuna.

Seuratoiminta

SAL:n seuratoiminnan vastuualueella antidopingkoulutus kuuluu osana kaikilla valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen tasoilla. Koulutuksen järjestää SAL, SUEK tai SUEK:n kouluttama kouluttaja.

Aikuisten ja nuorten maajoukkueryhmien urheilijoiden henkilökohtaiset valmentajat osallistuvat lisäksi maajoukkueryhmille järjestettyihin koulutuksiin aina sen ollessa mahdollista.

Muutoin seuratoiminnan alueella SAL käsittelee antidopingasioita muun arvokeskustelun yhteydessä esimerkiksi seurapäivillä, lajiparlamenteissa.

SAL voi tilata SUEKin esittelypisteen omiin, isompiin tapahtumiinsa. Tällöin tapahtuman osallistujilla on mahdollisuus käydä infopisteellä tutustumassa antidopingtoimintaan ja kysyä antidopingasioista SUEKin henkilökunnalta.

5. Viestintä

Kaikkien urheilutoimijoiden yhteinen asia on viedä eteenpäin puhtaan urheilun ja reilun pelin viestiä. Viestintä on hyvä keino ehkäistä mahdollisia dopingrikkomuksia ja ylläpitää lajikulttuuria, johon doping ei kuulu. Viestinnän avulla Suomen Ampumaurheiluliitto tuo esiin oman ehdottoman kielteisen kantansa kaikenlaiseen epärehelliseen toimintaan. SAL:n antidopingviestinnän vastuuhenkilö on viestintäpäällikkö.

SAL käyttää antidopingiin liittyvässä viestinnässään hyväkseen erityisesti Urheiluampuja-lehteä ja liiton internetsivuja. Liiton tavoitteena on, että jokaisessa vuoden Urheiluampuja-lehden numerossa on jokin antidopingaiheinen tai antidopingaihetta sivuva teksti tai artikkeli.

Lisäksi ajankohtaisista antidopingasioista viestitään seuroille sähköpostitse lähetettävissä seuratiedotteissa/uutiskirjeissä. Seuroille suunnatussa viestinnässä muistutetaan aika-ajoin seurojen vastuusta antidopingkasvatustyössä ja siitä, että myös kaikki SAL:n jäsenseurat sitoutuvat toiminnassaan noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen antidopingsäännöstöä. Seuroja kannustetaan käymään sisäistä arvokeskustelua ja miettimään, miten kussakin seurassa voitaisiin viestiä siitä, ettei doping kuulu urheiluun vaan seura kannattaa puhdasta urheilua. Aiheita voidaan käsitellä esimerkiksi seuratoimintapäivillä.

Koulutustilaisuuksien kautta viestintä tavoittaa myös tarkemmin rajattuja kohderyhmiä edellisessä luvussa kuvatulla tavalla.

SAL hyödyntää muun viestinnän ohella SUEK:n (ADT:n) tuottamaa viestintämateriaalia, kuten valmiita tekstejä, tiedotteita ja blogikirjoituksia. Lisäksi SUEK:lta (ADT:lta) saatava Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisu jaetaan vuosittain kaikille aikuisten ja nuorten valmennusryhmien urheilijoille. Urheilijat voivat myös ilmoittautua SUEK:n (ADT:n) postituslistalle saadakseen Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -luettelon päivitykset suoraan sähköpostiinsa.

Kriisiviestintä

Poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten mahdollisessa dopingrikkomuksessa tai muissa poikkeuksellisen suuren mediahuomion saavissa kriisitilanteissa SAL:n viestinnän

vastuuhenkilö on toiminnanjohtaja. Häneen otetaan yhteyttä kriisitilanteessa tai sen uhatessa. Viestinnän kriisiryhmän muodostavat toiminnanjohtaja, liiton puheenjohtaja. He päättävät, miten kriisiin reagoidaan ja toteuttavat viestinnän. Kukaan muu ei kommentoi kriisiä tiedotusvälineille tai muille ulkopuolisille tahoille, jotta vältetään virheellisiltä tiedoilta ja huhupuheilta.

Kriisiviestinnässä tulee aina toimia nopeasti, avoimesti ja rehellisesti.

Mahdollisten dopingrikkomusten yhteydessä viestinnässä on otettava huomioon yksilön oikeusturvanäkökohdat. Tiedot käsiteltävästä dopingtapauksesta ovat luottamuksellisia ja salassa pidettäviä siihen asti, kunnes tapaus on varmistunut dopingrikkomukseksi ja päätös määrättävästä seuraamuksesta on tehty. Ennen tätä vain asianomainen urheilija voi julkistaa asian.

Kriisiviestinnän toimet

1. Sulje ovet

Kun tieto mahdollisesta dopingrikkomuksesta on saatu, toiminnanjohtaja kutsuu puheenjohtajan kriisiryhmään sopimaan viestinnän toimenpiteistä. Asiasta ei tiedoteta eikä kommentoida mitään sisäisesti tai ulkoisesti. Myöskään hallitusta ei informoida asiasta. Mitä harvempi tietää asiasta, sitä paremmin siitä viestiminen onnistuu jatkossa.

2. Häätiedote tarvittaessa

Jos ulkopuolisilla on jostain syystä jo tieto dopingepäilystä, voidaan julkaista "häätiedote" yksilönsuojan turvaamiseksi ja jotta saadaan aikaa selvittää faktat ja tilanne. Tiedotteessa kerrotaan tiedotustilaisuuden aika ja paikka, mikäli mahdollista. Tiedottamisen koordinoimisessa tehdään yhteistyötä SUEK:n (ADT:n) ja dopingrikkomuksesta epäiltävän kanssa.

3. Tiedote tai tiedotustilaisuus

Kun lopullinen päätös dopingrikkomuksen seuraamuksesta on tehty, liitto julkistaa asian. Tiedottamisen ajankohdasta, tavasta ja muista yksityiskohdista päättävät toiminnanjohtajan ja puheenjohtajan muodostama kriisiryhmä. Ennen tiedotteen lähettämistä tai tiedotustilaisuutta asiasta informoidaan liittohallitusta, liiton koordinaattoreita ja muita vastuuhenkilöitä, mahdollisia yhteistyökumppaneita ja opetus- ja kulttuuriministeriötä.

Jos urheilijan taso tai muut seikat niin vaativat, järjestetään tiedotustilaisuus, johon asianosaiset veloitetaan saapumaan. Paikalla on myös puheenjohtaja tai toiminnanjohtaja tai molemmat sekä mahdollisuuksien mukaan SUEK:n (ADT:n) asiantuntija. Tiedotustilaisuuteen kutsutaan lyhyellä tiedotteella, ja tilaisuus pyritään järjestämään mahdollisimman nopeasti, mielellään muutaman tunnin sisällä siitä. Tiedotustilaisuudessa jaetaan virallinen tiedote, joka käännetään mahdollisimman nopeasti myös englanniksi kansainväliseen käyttöön.

Asiaa voivat tarvittaessa kommentoida ulkopuolisille SAL:n taholta ainoastaan toiminnanjohtaja tai puheenjohtaja.

6. Antidopingpykälät sopimuksissa

Suomen Ampumaurheiluliitto tekee kaikkien valmennusryhmiensä urheilijoiden kanssa sopimukset, joiden yhtenä pykälänä on sitoutuminen noudattamaan WADAn ja Suomen antidopingäännöstöjä, lajikohtaista Kansainvälisen Ampumaurheiluliiton (ISSF) säännöstöä sekä olympialaisiin liittyen Kansainvälisen Olympiakomitean (KOK) ja paralympialaisiin liittyen Kansainvälisen Paralympiakomitean (IPC) säännöstöjä. Vastaavanlainen sopimus tehdään myös kaikkien liiton valmennusryhmien valmentajien kanssa.

Kaikki arvokilpailuihin lähtevät urheilijat hyväksyvät ISSF:n ja SAL:n sopimuksen (ISSF Athlete Declaration ja SAL:n Urheilijasopimus), jonka yhtenä pykälänä on sitoutuminen noudattamaan kaikkia ISSF:n ja SAL:n sääntöjä dopingiin liittyen.

Kaikkiin liiton solmimiin yhteistyösopimukseen sisällytetään antidopingpykälä yhteistyökumppanin kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

7. Ohjelman seuranta ja arviointi

Suomen Ampumaurheiluliiton antidopingohjelman toteutumisesta ja sen päivittämisestä vastaa toiminnanjohtaja. Liittohallitus hyväksyy antidopingohjelman ja arvioi vuosittain sen toteutumista. Antidopingohjelman toteutukseen liittyvät suunnitellut toimenpiteet kirjataan vuosittain liiton toimintasuunnitelmaan. Ohjelman puitteissa tehdyt toimenpiteet kirjataan liiton toimintakertomukseen.

Antidopingohjelma julkaistaan SAL:n ja SUEK:n (ADT:n) internetsivuilla. Ohjelmaan tehtävistä muutoksista viestitään jäsenistölle useiden viestintäkanavien kautta ja antidopingohjelman olemassaolosta muistutetaan aika-ajoin muun antidopingviestinnän yhteydessä.

Yhteenveto toimenpiteistä

Toimenpide	Toteutus
Maajoukkueryhmien urheilijoista, leiriohjelmista ja muista aikatauluista tiedottaminen SUEK:lle (ADT:lle)	Valmennuksen johtaja vastaa tiedottamisesta yhteistyössä lajivastaavien ja valmentajien kanssa.
Erivapaudet	Urheilijoilla itsellään on vastuu erivapauden hakemisesta. Toiminnanjohtaja opastaa tarvittaessa.
Dopingtestit Suomessa järjestettävissä kansainvälisissä kisoissa	Kilpailun järjestäjä on hyvissä ajoin ennen kisoja yhteydessä SUEKiin testien tilaamiseksi. Kilpailun järjestäjä huolehtii sääntöjen mukaiset tilat, saattajat ja juomat kilpailupaikalle.
Tilojen järjestäminen dopingtestausta varten kansallisissa kilpailuissa	Kansallisten kilpailujen järjestäjä varautuu järjestämään testaukseen sopivat tilat ja mahdollisesti myös saattajat.
Huippu-urheilijoiden antidopingkoulutus	Valmennusryhmien yhteisleirillä järjestetään vuosittain antidopingkoulutusta. Valmennuksen johtaja ja lajijaoston puheenjohtaja vastaavat siitä, että koulutus sisällytetään leirin ohjelmaan ja se tilataan SUEK:lta .
Nuorten ampumaurheilijoiden antidopingkoulutus	Valmennusryhmien yhteisleirillä tai juniorien avoimella leirillä järjestetään vuosittain antidopingkoulutusta. Koulutus- ja nuorisopäällikkö vastaa siitä, että koulutus sisällytetään leirin ohjelmaan ja se tilataan SUEK:lta .
Seuratoiminnan antidopingkoulutus	Antidopingkoulutus kuuluu valmentajakoulutuksen kaikille tasoille. Koulutus- ja nuorisopäällikkö vastaa siitä,

	että antidopingkoulutus sisältyy lähijakson ohjelmaan ja että se tilataan SUEK:lta.
SUEK:n (ADT:n) järjestämät tilaisuudet	Valmennuksen johtaja ja koulutus- ja nuorisopäällikkö tai kulloinkin sopivin henkilö osallistuu lajiliittotilaisuuksiin ja muihin SUEKin järjestämiin info- ja koulutustilaisuuksiin ja jakaa tietoa eteenpäin.
Viestintä	Toiminnanjohtaja vastaa viestinnän suunnittelusta ja toteutuksesta.
Viestintä kriisitilanteissa	Toiminnanjohtajan ja puheenjohtajan muodostama kriisiryhmä suunnittelee ja toteuttaa viestinnän.
Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisun jakelu	Valmennuksen johtaja ja lajijaostojen puheenjohtajat vastaavat julkaisun jakamisesta kaikille maajoukkueryhmien urheilijoille vuosittain mahdollisimman pian sen julkaisemisen jälkeen.
Urheilijasopimukset	Toiminnanjohtaja laatii antidopingpykälän sisältävän sopimuksen, jonka kaikki liiton valmennusryhmien urheilijat allekirjoittavat.
Valmentajasopimukset	Toiminnanjohtaja laatii antidopingpykälän sisältävän sopimuksen, jonka kaikki liiton valmennusryhmien valmentajat allekirjoittavat.
Yhteistyösopimukset	Toiminnanjohtaja huolehtii, että liiton tekemissä yhteistyösopimuksissa on antidopingpykälä.
Antidopingohjelman päivittäminen	Toiminnanjohtaja vastaa ohjelman päivittämisestä. Ohjelman hyväksyy hallitus.

Liitteet: Ohjeita urheilijalle erivapauksiin ja dopingtestiin liittyen

1. Erivapauden hakeminen

Erivapautta tarvitseva urheilija on velvollinen tarkistamaan aina ajantasaiset menettelyohjeet erivapauden hakemiseen joko ADT:n internetsivuilta www.suek.fi (kansallisen tason urheilija) tai ISSF:n sivuilta www.issf-sports.org (kansainvälisen tason tai kansainväliseen kilpailuun osallistuva urheilija).

Erivapauden voi saada taannehtivasti vain, kun

- a. lääkkeen tai menetelmän käyttö on ollut välttämätöntä akuutissa lääketieteellisessä hätätilanteessa
- b. muiden poikkeuksellisten ja ennalta arvaamattomien olosuhteiden seurauksena urheilijalla ei ole ollut riittävästi aikaa tai muuten mahdollisuutta jättää erivapaushakemusta tai erivapauslautakunnalla käsitellä sitä ennen urheilijalle tehtyä dopingtestiä
- c. urheilija, joka ei kuulu SUEKin lajikohtaisen tasomäärittelyn piiriin eikä urheile kansainvälisellä tasolla, hakee erivapautta takautuvasti (dopingtestin jälkeen) sen osoittamiseksi, että kielletyn aineen tai menetelmän käytölle on ollut erivapauden myöntämiseksi edellytetyt lääketieteelliset perusteet.

Kansallisen tason urheilija ja kansalliset urheilutapahtumat

SUEK:n (ADT:n) tasomäärittelyn piirissä olevat ampumaurheilijat eli ISSF-lajien yleisen sarjan SM-kilpailuihin (Yleisen sarjan miesten ja naisten sekä nuorten yli 15-vuotiaiden SM-kilpailuihin osallistuvat ampujat (kivääri, pistooli, haulikko ja riistamaali) osallistuvat ampumaurheilijat iästä riippumatta:

- Erivapautta tulee hakea SUEK:n (ADT:n) erivapauslautakunnalta hakemuslomakkeella, joka löytyy SUEK:n (ADT:n) sivuilta (www.suek.fi)
- Urheilija täyttää erivapaushakemuslomakkeen yhdessä lääkärin kanssa. Hakemus on suositeltavaa täyttää englannin kielellä. Sekä lääkäri että urheilija (ja tarvittaessa myös hänen huoltajansa) allekirjoittavat hakemuksen. Urheilijan kannattaa ottaa lomakkeesta kopio itselleen.
- Lomakkeen liitteeksi tarvitaan diagnoosin vahvistava lääkärintodistus ja kaikki mahdolliset dokumentit, joista käy ilmi sairaushistoria ja asiaan liittyvät mahdolliset lääketieteelliset tutkimukset, laboratoriokokeiden tulokset ja kuvat. Lääkärintodistuksissa on oltava pätevät lääketieteelliset perusteet sille, miksi hoidoksi vaaditaan juuri kyseinen urheilussa kielletty aine tai menetelmä eikä sitä ole mahdollista korvata muilla, urheilussa sallituilla hoitomuodoilla.
- Erivapaushakemus on jätettävä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, heti kun tieto lääkityksen ja/tai erivapauden tarpeesta ilmenee. Haettaessa erivapautta vain kilpailun aikana kiellettyjen aineiden tai menetelmien käytölle on hakemus jätettävä mahdollisuuksien mukaan vähintään 30 vuorokautta ennen kilpailua.
- Urheilija saa myönnetystä erivapaudesta SUEK:n (ADT:n) erivapauslautakunnalta todistuksen, joka on pidettävä aina mukana ja esitettävä dopingtestissä.
- Erivapaudet myönnetään määräajaksi. Urheilija on vastuussa erivapauden uusimisesta.

- Kielteisestä erivapauspäätöksestä voi valittaa Valvontalautakuntaan ja sen päätöksestä Urheilun oikeusturvalautakuntaan.

Muut kuin ISSF:n yleisen sarjan (Y,N,M) ja nuorten yli 15v SM-kilpailuihin osallistuvat ampumaurheilijat:

- Erivapautta haetaan ADT:lta taannehtivasti mahdollisen dopingtestin jälkeen.

Kansainvälisen tason urheilija

- Jos urheilijalla on SUEKin myöntämä erivapaus, urheilijan tulee selvittää, hyväksyykö ISSF SUEK:n myöntämän erivapauden. Lähtökohtaisesti SUEKin (ADT:n) myöntämä erivapaus hyväksytään, mutta tiettyjen kiellettyjen aineiden, kuten beetasalpaajien, kohdalla on poikkeuksia.
- Erivapautta (Therapeutic Use Exemption, TUE) haetaan ISSF:lta ADAMS-järjestelmää käyttämällä. Lisätietoa tästä SAL:lta ja SUEKilta.
- Erivapaus tulee hakea vähintään 30 päivää ennen seuraavaa kilpailua ja joka tapauksessa ennen kielletyn lääkkeen tai menetelmän käyttöä.
- Erivapauspaneeli käsittelee asian 30 päivän sisällä.
- Urheilijan tulee toimittaa kopio myönnetystä erivapaudesta tiedoksi SUEKille.
- Erivapaudet myönnetään määräajaksi. Urheilija on vastuussa erivapauden uusimisesta.
- Muutosta erivapauspäätökseen voi hakea WADAn erivapauskomitealta tai Kansainväliseltä urheilun välimesoikeudelta (CAS).

2. Urheilijan oikeudet ja velvollisuudet dopingtestitilanteessa

Dopingtestissä urheilijalla on oikeus:

- ottaa yksi oma edustajansa mukaansa dopingtestiin (suositeltavaa)
- ottaa tarvittaessa (mikäli mahdollista) edustajansa lisäksi mukaansa myös tulkin
- saada lisätietoa dopingtestimenettelystä vastaavalta dopingtestiaajalta
- pyytää lisäaikaa dopingtestitiloihin ilmoittautumiseen (edellyttäen, että urheilija on dopingtestihenkilöstön jatkuvan valvonnan alaisena) seuraavista syistä:
 - hakeakseen vaatteensa, henkilöllisyystodistuksensa ja oman edustajansa ja mahdollisesti tulkin mukaansa testiin
 - suorittaakseen verryttelyn/harjoituksen loppuun
 - saadakseen tarvittavia lääkinnällisiä toimenpiteitä
 - muusta vastaavan dopingtestiaajan hyväksymästä syystä ja lisäksi kilpailutesteissä:
 - osallistuakseen mahdollisesti jäljellä oleviin kilpailulajeihin
 - osallistuakseen tiedotusvälineiden haastatteluihin
 - osallistuakseen palkintoseremonioihin
- pyytää mahdollisia Maailman Antidopintoimisto WADAn kansainvälisen testausstandardin mukaisia muunnoksia dopingtestimenettelyyn, mikäli kyseessä on vammaisurheilija tai alaikäinen urheilija

Urheilijan velvollisuuksina dopingtestissä on:

- olla asianmukaisesti dopingtestihenkilöstön valvonnassa, kunnes dopingtesti on suoritettu loppuun
- todistaa henkilöllisyytensä
- ilmoittautua dopingtestitiloihin mahdollisimman pian
- noudattaa annettuja ohjeita

Ohjeiden noudattamatta jättäminen, dopingtestistä kieltäytyminen tai muu sääntöjen rikkominen voidaan käsitellä mahdollisena dopingrikkomuksena, josta voi seurata antidopingsäännösten mukainen rangaistus.

3. Mitä tapahtuu, jos A-näyte osoittautuu positiiviseksi?

SUEK (ADT) vastaa dopingtestien tulosten käsittelystä, kun testi on suoritettu sen toimeksiannosta tai valtuutuksella tai kun SUEK on havainnut mahdollisen muun dopingrikkomuksen. Dopingnäytteet analysoidaan laboratorio ilmoittaa SUEKille kaikkien dopingtestinäytteiden tulokset luotettavalla ja luottamuksellisella tavalla. Urheilijaa ei yleensä informoida, jos dopingtestitulokset on negatiiviset.

Jos urheilijan dopingtestitulokset (A-näyte) on raportoitu positiiviseksi, SUEK selvittää ensin, onko urheilijalla voimassa oleva erivapaus lääkinällistä käyttöä varten positiivisen testituloksen aiheuttaneelle aineelle tai voidaanko tällainen erivapaus myöntää hänelle jälkikäteen Suomen antidopingsäännösten ja kansainvälisen erivapausstandardin perusteella. Jos erivapaus on tai se voidaan myöntää jälkikäteen, SUEK ei jatka asian käsittelyä positiivisena testituloksena.

Jos erivapautta ei ole eikä sitä ole mahdollista myöntää jälkikäteen, vaan tuloksen käsittelyä positiivisena testituloksena jatketaan seuraavasti:

1. SUEK lähettää urheilijalle selvityspyynnön ja toimittaa tiedon myös SAL:lle, valvontalautakunnalle ja mahdollisille muille antidopingsäännösten määräämille tahoille.
2. SAL:ssa tiedon saanut henkilö ei tiedota asiasta tässä vaiheessa mitään edes sisäisesti liittohallitukselle, mutta aloittaa kriisiviestinnän valmistelut.
3. SUEK asettaa urheilijan väliaikaiseen urheilun toimintakieltoon säännösten määräämällä tavalla.
4. Urheilijalla, SAL:lla ja SUEK:lla on selvityspyynnössä annetun määräajan kuluessa oikeus pyytää B-näytteen analyysiä kirjallisesti tai muuten todisteellisesti.
5. B-näyte analysoidaan sitä pyytäneen tahon kustannuksella, jos analyysiä on pyydetty määräajan kuluessa.
6. Jos B-näyte vahvistaa A-näytteen positiivisen tuloksen, SUEK (ADT) ilmoittaa käsittelyn jatkamisesta urheilijalle ja muille tahoille, joille on annettu tieto A-näytteen tuloksista.
7. Urheilijalla tai muulla asianosaisella taholla on mahdollisuus antaa kirjallinen selvityksensä asiasta ja esittää kirjallinen pyyntö tulla kuultavaksi valvontalautakunnan kokouksessa joko seitsemän vuorokauden kuluessa selvityspyynnön tiedoksisaannista tai seitsemän vuorokauden kuluessa B-näytteen analyysituloksen tiedoksiannosta, jos B-näytteen analyysiä on pyydetty. Selvityksen antamatta jättäminen tai asianomaisen tahon poissaolo ei estä asian käsittelyä ja ratkaisemista valvontalautakunnassa.
8. SUEK:n valvontalautakunta käsittelee asian.
9. Jos valvontalautakunta katsoo dopingrikkomuksen tapahtuneen, se antaa perustellun kirjallisen lausunnon suosittelemastaan seuraamuksesta, joka kyseisestä rikkomuksesta olisi antidopingsäännösten perusteella määrättävä.
10. SAL päättää dopingrikkomuksen seuraamuksesta lausunnon perusteella kurinpitösääntöjensä mukaisesti.
11. SAL tiedottaa dopingrikkomuksesta ja siitä määräämistään seuraamuksesta julkisesti.
12. Urheilija voi hakea Suomen antidopingsäännösten perustuviin päätöksiin muutosta Urheilun oikeusturvalautakunnalta.

Jos positiiviseksi osoittautuva testi on suoritettu ISSF:n tai muun kansainvälisen tahon toimeksiannosta, käsittelyssä noudatetaan ISSF:n tai kyseisen muun tahon määrittelemää menettelytapaa.